

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 2013. szeptember 20-i ülése 11. számú napirendi pontja

Javaslat a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program 2.0 változat véleményezésének jóváhagyására

Előadó: dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke

Az előterjesztést előzetesen tárgyalta a Területfejlesztési és Koordinációs Bizottság.

Tisztelt Közgyűlés!

A Nemzetgazdasági Minisztérium (továbbiakban: NGM) részéről 2013. július 17-én érkezett felkérés a megyei önkormányzatokhoz a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (továbbiakban: TOP) 2.0 változatának véleményezésére.

A Kormány a 2014-2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználásának tervezésével és intézményrendszerének kialakításával összefüggő aktuális feladatokról szóló 1600/2012. (XII. 17.) Korm. határozatában jóváhagyta a 2014–2020 közötti európai uniós források felhasználására irányuló operatív programok körét, ezen belül a TOP-ot. Egyetértett azzal, hogy a 2014–2020 között rendelkezésre álló európai uniós fejlesztési források 60 százalékát a Gazdaságfejlesztési és Innovációs OP, a Versenyképes Közép-Magyarország OP és a TOP keretében gazdaságfejlesztési célokra kell fordítani. A TOP megvalósításához szükség van a helyi, térségi tervezési programozási felkészülésre. A tervek szerint a decentralizált szemléletű TOP végrehajtására integrált térségi és helyi integrált fejlesztési csomagok formájában kerül sor. A megyei várostérségi szintű integrált tervek elkészítése, az azok számára kereteket biztosító TOP kialakításával párhuzamosan megkezdődik, de véglegesítésükre csak az operatív program elfogadása után kerülhet sor. A megyei szintű gazdasági programot a megyei önkormányzat, a megyei jogú városok és térségük fejlesztéseit a megyei jogú város önkormányzata tervezi, míg közepes- és kisvárosok térségének, a helyi igényeket tükröző terveit a megyei önkormányzat készíti el az érintett települési önkormányzatok közreműködésével figyelembe véve a kohéziós politikai kereteket és a Partnerségi Megállapodás tervezetben rögzítetteket.

A Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal Területfejlesztési Osztályán dolgozó szakemberek a megküldött szakmai dokumentumot (1. számú melléklet) áttekintették és véleményezték (2. számú melléklet).

A vélemények NGM részére való megküldésére 2013. július 29-én került sor. Az 1495/2013. (VII. 29.) Korm. határozat a vélemények második pontjára választ

adott, amelyből kiderül, hogy 2014-2020-as európai uniós költségvetési ciklusban a TOP keretein belül Tolna megye számára 13,8 milliárd forint áll rendelkezésre.

Kérem a Közgyűlést az alábbi határozati javaslat elfogadására!

Tisztelt Közgyűlés!

Határozati javaslat:

**A Tolna Megyei Közgyűlés a .../2013. (IX. 20.)
közgyűlési határozata a Terület- és
Településfejlesztési Operatív Program 2.0
változatának tárgyában:**

1. A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program 2.0 változatának véleményezéséről szóló tájékoztatást tudomásul veszi.
2. A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program 2.0 változatának véleményezését a határozat melléklete szerinti tartalommal jóváhagyja.

Felelős: dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke
Határidő: azonnal

Szekszárd, 2013. 09. 03.

**dr. Puskás Imre
a Közgyűlés elnöke**

Terület- és Településfejlesztési Operatív Program

TOP

2014-2020

**Célrendszer • prioritástengelyek • rövid előzetes intézkedés tartalom •
előzetes forrásallokáció**

TOP 2.0

KÜLSŐ TÁJÉKOZTATÁSRA! ELŐZETES TÁRSADALMASÍTÁSRA!

AZ 1600/2012. (XII.17.) KORM. HAT. ALAPJÁN.

NEM VÉGLEGES, TERVEZÉSI VÁLTOZAT!

Verziószám:	TOP_OP_2.0_2013_06715	
Tervezési előzmények: (OP koordinációnak benyújtott változatok)	OP_1.0_2013_0429	2013.04.29
	OP_1.0_2013_0410	2013.04.10
	OP_0.3_2013_0321	2013.03.21
	OP_0.2_2013_0213	2013.02.13.
	OP_0.1_2013_0131	2013.01.31.

OP tervezésért felelős minisztérium:	Nemzetgazdasági Minisztérium, NGM
	<i>Megosztott tervezési felelősség esetén:</i> -
Tervezésért felelős államtitkárság:	Nemzetgazdasági Minisztérium Tervezés koordinációért felelős államtitkárság, NGM TEKÁT
	-
Tervezésben közreműködő háttérintézet:	Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal, NTH

Budapest, 2013. július 15.

1) Az operatív program tervezésének eddigi folyamata

Eddigi tervezési-programozási lépések

Az 1600/2012 (XII.17.) Korm. hat., illetve az OP koordináció által szabott menetrend szerint:

Tervezési lépés	Dátum	Tervezési tartalom
OP társadalmasítási 2.0 verzió	2013.07.15.	Rövid TOP társadalmasítási 2.0 megújított változat.
Bizottsági látogatás	2013.05.28-29.	COM informális általános látogatás és egyeztetés a TOP előrehaladásáról
Ex-ante és SKV értékelés	2013.05.09.	Elindul a TOP külső szakértők általi előzetes (ex-ante) és stratégiai környezeti (SKV) vizsgálata.
OP 1.0. verzió	2013.04.05.	OP első tervezete COM sablonban, valamennyi fejezet
NFK elfogadás - OP 0.3. verzió	2013.03.26.	Célok, prioritástengelyek, előzetes intézkedés tartalom, előzetes forrásallokáció – a továbbtervezés alapjául szolgál
OP 0.3. verzió	2013.03.21.	Célok, prioritástengelyek, előzetes intézkedés tartalom – belső forrásallokáció (OP adatbekérő sablon)
(PM-) OP koordinációs tárcaközi munkacsoport	2013.03.07.	OP tervezési feladatok, ütemezés OP adatbekérő sablon
Bizottsági informális egyeztetés	2013.02.25-26.	OP témakörök a PM kapcsán
OP 0.2. verzió feltöltése a BIR-be	2013.02.22.	OP sablon 1-3. fejezetek COM sablonban
TTT ülés	2013.02.22.	Beszámoló az elfogadott NFK döntésekről, a bizottsági tárgyalásra való felkészülés egyeztetése
OP 0.2. verzió	2013.02.13.	OP sablon 1-3. fejezetek COM sablonban
NFK elfogadás – OP 0.1. verzió	2013.02.06.	Prioritástengelyek indikatív listája, a továbbtervezés alapjául szolgál
TTT véleményezés – OP 0.1. verzió	2013.02.05.	OP-k indikatív prioritás listájának visszamutatása, véleményezés
OP 0.1. verzió	2013.01.31.	Fő irányok, célok, prioritástengelyek
(PM-) OP koordinációs tárcaközi munkacsoport	2013.01.23.	OP tervezési feladatok, ütemezés OP sablon és útmutató
OP 0.0. verzió	2013.01.07.	Tervezett prioritástengelyek és intézkedések (NFÜ sablon)
Bizottsági informális egyeztetés	2012.11.08-09.	Fejlesztési témakörök és ajánlások kapcsán
Tervezési adatszolgáltatás a PM-hez	2012.10.21.	Tervezési információk PP, Országspecifikus ajánlások, tematikus célok és beruházási prioritások szerint (NTH táblázat)

2) Stratégia; az operatív program illeszkedésének bemutatása az EU intelligens, fenntartható és befogadó növekedés Stratégiájához és a gazdasági, társadalmi és területi kohézió eléréséhez

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) fő küldetése, hogy kereteket biztosítson a területileg decentralizált fejlesztések tervezéséhez és megvalósításához. Magyarországon több tényező is indokolja a területileg decentralizált fejlesztéseket:

- Az országon belül jelentős eltérések figyelhetők meg a társadalmi, gazdasági és környezeti adottságok terén, valamint a társadalom és a gazdaság fejlettségében. Ezért az egyes térségekben eltérő, a sajátos térségi adottságokra szabott beavatkozásokra van szükség. Különösen nagyok a különbségek az alacsonyabb (megyei és kistérségi) területi szinteken.
- A magyar közigazgatás elmúlt években lezajlott reformja (a helyi önkormányzatok, a járások, a megyék és a központi állam közötti feladat- és forrásmegosztás újraszabályozásával) éppen a területi egyenlőtlenségek jellegének megváltozásához igazodott. Így létrejöttek azok a keretek is, amelyek a helyi és térségi fejlesztéspolitikát meghatározzák. Ebből a szempontból a legfontosabb változás, hogy a megyék erős tervezési és területfejlesztési feladatköröket kaptak.
- A 2007-2013-as programozási időszak regionális operatív programjainak (ROP) tapasztalatai alapján 2014-2020 között is indokolt területi operatív programokon keresztül támogatni a decentralizáltan kezelendő fejlesztési tématerületek egy részét. A ROP-ok ugyanis a 2007-2013-as ciklus legjobban teljesítő programjai közé tartoznak a forráslekötés tekintetében. Mindez azt mutatja, hogy a helyi és a területi szinteken vannak átgondolt és jól előkészített fejlesztési elképzelések. A területi szereplők pályázatos úton megszerezhető, előre nem kiszámítható forrásaival szemben a jövőben a szereplők által felelősen tervezhető és végrehajtható forrásallokációs megoldásokat indokolt előnyben részesíteni.

Szükség van egy olyan területi beavatkozási logikára, ami lehetővé teszi, hogy a különféle területi szintekhez a térségi sajátosságoknak megfelelő, eltérő beavatkozási irányokat rendeljünk. A TOP képviseli ezt a törekvést: képes hatékonyan reagálni az eltérő területi igényekre, és valóban a **térségi igényekre szabott beavatkozásokat valósít meg** (összhangban az Európai Unió Területi Agendája 2020 dokumentumban megfogalmazott hely-alapú megközelítés és szubszidiaritás elvével) és a térségek belső erőforrásainak egymással összekapcsolt („szinergikus”) módon való fejlesztését célozza. Olyan beavatkozások kerülnek elsősorban a TOP-ba, amelyek

- a települési vagy területi önkormányzatok döntési kompetenciájába tartoznak
- a települési, térségi vagy megyei szintű összehangolt megvalósítás jelentős hozzáadott értéket jelent a projektek várható hatása tekintetében
- az ágazati OP-ok által finanszírozott kulcsprojektek hatását kiteljesítő, azok helyi kapcsolatrendszerét, helyi kapcsolódásait és hálózatait megteremtő projektek
- kiegészítő és célzott, fókuszált térségi fejlesztéseket biztosít
- lehetőséget biztosítanak a közösségvezérelt helyi fejlesztéseknek

A TOP-ban a decentralizált forrásokat két területi szinten kívánjuk tervezni: megyei és helyi szinten. A TOP beavatkozásai mindkét megcélzott területi szinten **integrált fejlesztési csomagok keretében valósulnak meg** (amelyek szintenként – részben – **előre meghatározott indikatív forrásnagysággal tervezhetők**), az alábbiak szerint:

1. **megyei szint (18 db megyei ITI keretében),**
2. **megyei jogú város és térsége (22 db ITI keretében),** valamint
3. **városi területek, közösségek és város-vidék kapcsolatokat fejlesztő, szervezeti együttműködésekre építő fejlesztések, program alapú támogatása.**

Az **Integrált Területi Beruházások** (Integrated Territorial Investment – ITI) a formálódó 2014-2020-as kohéziós rendeletekben javasolt térségi integrációs eszköz, amely különböző alapok forrásait területi alapon kialakított beavatkozási csomagokba teszi és ismert nagyságú forrásokra, előre megtervezett beavatkozásokat hajt végre. Az ITI-k indikatív listáját rögzíteni kell az Operatív Programokban.

Az egyes megyei és helyi (megyei jogú város és térségi és kistérségi) fejlesztésekhez a TOP csak egy „menüt” határoz meg, amelynek beavatkozási elemeit az egyes területi egységek – meghatározott kereteken belül – kombinálhatják, specifikus adottságaiknak és kihívásaiknak megfelelően.

A helyi szinten – a kisvárosokban és térségükben, valamint városi fejlesztésekben – a TOP a fejlesztések tervezésében és megvalósításában ösztönzi a **közösségi részvételt**, a civil és üzleti szféra hathatós bekapcsolódását (ld. az úgynevezett **közösségvezérelt helyi fejlesztések** eszközének - angol rövidítéssel **CLLD** - alkalmazását).

A TOP tervezésében a **megyei önkormányzatoknak kulcsszerepe van**: összehangolják a megye területén megvalósuló összes tervezési folyamatot (kistérségeket irányítják is), amely szerepkör kiterjed a végrehajtásra és a nyomon követésre is.

Meg kell jegyezni, hogy az **országos jelentőségű térségi fejlesztési problémák és lehetőségek kezelése** nem egyedül a TOP decentralizált fejlesztési csomagjainak felelőssége. E feladatok ágazati forrásokat és koordinációt igényelnek, ezért egyes ágazati operatív programokban is megjelennek. Ennek példája az országos jelentőségű leszakadó térségek (leghátrányosabb helyzetű kistérségek) felzárkóztatása, amellyel a gazdaságfejlesztést és a humán fejlesztéseket megjelenítő ágazati operatív programok (GINOP és EFOP) is foglalkoznak; illetve az országos jelentőségű növekedési zónák fejlesztése, amely a gazdaságfejlesztési OP (GINOP) egyik fontos iránya. (Az országos jelentőségű ágazati fejlesztésekhez természetesen kapcsolódnak és így hozzájárulnak a TOP fejlesztései is.)

A nemzeti fejlesztési fókuszoknak megfelelően a **TOP fejlesztései is elsősorban a gazdaságfejlesztést és a foglalkoztatást** szolgálják, ezért a térségi adottságokra szabott fejlesztési csomagok fontos törekvése a **térségi és helyi gazdaságfejlesztés**. Ezt szolgálja a nagyvárosi térségek támogatása is, amely a főváros-vidék különbség csökkentését, és a többpólusú gazdasági térszerkezet és településszerkezet kialakulását segíti elő. A helyi fejlesztési stratégiák bázisán pedig fontos cél a helyi gazdaság és a város-vidék együttműködés erősítése, valamint a helyi közösségek (újja)építése, öngondoskodó képességük kialakítása.

A TOP a magyar Kormány kiemelt gazdaságfejlesztési, növekedési és foglalkoztatási céljaira tekintettel, az EU2020-hoz való illeszkedés, az ágazati fejlesztésekkel való lehatárolás és szinergia biztosítása érdekében, az Európai Bizottsági 11 tematikus célhoz való kapcsolódás, a költségvetési és tematikus determinációkhoz való igazodás alapján az alábbi **kiemelt fejlesztési célokat** határozta meg:

- I. **Térségi és helyi gazdaság megerősítése, térségspecifikus fejlődési potenciál kiaknázásával**
- II. **Élhető és az üzleti szereplők számára vonzó települési környezet kialakítása**
- III. **Helyi közösségek megerősítése és öngondoskodó képességük javítása**

A megyei és helyi fejlesztési csomagok lehetséges tartalma (indikatíván):

- **Megyei – 18 megyei ITI keretében:**
 - térségi terület- és gazdaságfejlesztés
 - térségi szintű integrált, foglalkoztatás-orientált gazdaságfejlesztés, megyei szintű alternatív helyi, térségi és hálózati gazdaságfejlesztés, kis- és középvállalkozások külső finanszírozási helyzetének javítása újszerű pénzügyi eszközök igénybe vételével, kis- és középvállalkozások sikeres működéséhez szükséges tanácsadási programok
 - térségi kísérleti fejlesztések
 - *megyei alternatív befektetés és beruházás-ösztönzés, projekt-előkészítés, marketing, támogatott innovációs projektgenerálás és tanácsadás a helyi KKV-k innovációs képességének fokozása érdekében, KKV-k kisléptékű technológia és termékfejlesztése, külső tőkebefektetések ösztönzése,*
 - turizmusfejlesztés
 - *szálláshelyfejlesztés, alkonygazdasághoz kapcsolódó szolgáltatásfejlesztések, megyei szintű komplex turisztikai termékcsomagok, kisléptékű tematikus fejlesztések (pl. tematikus utak),*
 - kiemelt megyei foglalkoztatás bővítési, képzési és társadalomfejlesztési programok
 - *térségi foglalkoztatási programok és paktumok, a térségi gazdaság fejlesztését szolgáló képzés és szervezés, ösztöndíj, gyakornoki és tehetség programok, népfőiskolák fejlesztése.*
- **Nagyváros térségi – 22 MJV térségi ITI keretében:**
 - integrált településfejlesztés és fenntartható települési energiahatékonysági beruházások
 - *fenntartható energia hatékony városüzemeltetési, települési energiahatékonysági beruházások (pl. klímabarát építészeti és energiatakarékos fűtési, világítási fejlesztések, megújuló energiaforrások alkalmazásának ösztönzése az önkormányzat és szervei által használt épületekben),*
 - *funkcióbővítő integrált településfejlesztés és/vagy szociális település rehabilitáció és felzárkóztatási integrált várostérségi fejlesztések (pl.*

foglalkoztatási fókuszú szociális város rehabilitáció, funkcióbővítő fenntartható köztér-rehabilitáció, közterület-felújítás),

- fenntartható helyi önkormányzati közszolgáltatás- és intézményfejlesztés
 - *intézményi fejlesztések: szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások (bölcsőde, családi napközik stb.), valamint az óvodák kapacitásfejlesztése, infrastrukturális korszerűsítése,*
 - *közösségi célú szolgáltatási pontok működtetéséhez szükséges fejlesztések, valamint a közszolgáltatási rendszerek egyéb infrastrukturális fejlesztése elengedhetetlen az ügyfélbarát szolgáltatások nyújtásához és a belső munkafolyamatok hatékonyabb működtetéséhez,*
- kisléptékű közlekedési fejlesztések
 - *kisléptékű közösségi és alternatív közlekedésfejlesztés és közlekedésszervezés,*
 - *hivatásforgalmú kerékpárutak és kerékpárforgalmi létesítmények infrastrukturális fejlesztései,*
 - *települési úthálózati elemek fejlesztése,*
- települési üzleti és a helyi gazdasági környezet fejlesztése
 - *gazdaságfejlesztési célú terület-rehabilitációs és telephely fejlesztési tevékenységek,*
 - *városterység szintű befektetés- és beruházás ösztönzés, szoft intézményi infrastrukturális elemekkel,*
- helyi közösségi és képzési programok
 - *időskori képzések, ösztöndíj, gyakornoki, tehetség programok, népfőiskolai programok stb.*
- **Kistérségek:**
 - integrált településfejlesztés és fenntartható települési energiahatékonysági beruházások
 - *fenntartható energia hatékony városüzemeltetési, települési energiahatékonysági beruházások (pl. klímabarát építészeti és energiatakarékos fűtési, világítási fejlesztések, megújuló energia-források alkalmazásának ösztönzése az önkormányzat és szervei által használt épületekben),*
 - *funkcióbővítő integrált településfejlesztés és/vagy szociális település rehabilitáció és felzárkóztatási integrált városterseyi fejlesztések(pl. foglalkoztatási fókuszú szociális város rehabilitáció, funkcióbővítő fenntartható köztér-rehabilitáció, közterület-felújítás),*
 - szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások (bölcsőde, családi napközik stb.), valamint az óvodák kapacitásfejlesztése, infrastrukturális korszerűsítése
 - város-vidék együttműködést erősítő helyi gazdaság- és településfejlesztések
 - *helyi és közösségi gazdaságfejlesztés, város-vidék termékláncok kialakítása, alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságfejlesztés, helyi és térségi energetikai potenciál fenntartható hasznosítása,*

- város-vidék együttműködésen alapuló közszolgáltatás- és közösség fejlesztések, helyi közszolgáltatási és közigazgatási infrastruktúra és intézményfejlesztések, helyi társadalomfejlesztés
 - *közösségi és civil kezdeményezések, családi, közösségi programok,*
 - *helyi foglalkoztatási, képzési, ösztöndíj- és gyakornoki programok*
- közösségépítő programok
 - *kisléptékű turisztikai fejlesztések, rendezvények, fesztiválok, közösségi terek, a mozgás, fizikai aktivitás infrastruktúrájának fejlesztése, helyi kulturális örökségvédelem.*

3) Az operatív program tervezett prioritástengelyei

1. PRIORITÁSTENGELY: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében

a. A prioritástengely az alábbi hazai problémák megoldására irányul:

- A térségi foglalkoztatási helyzet javítását célzó, integrált gazdaságfejlesztési akciók előmozdítása és a helyben működő vállalkozások termék- és szolgáltatás palettájának, az alkalmazott technológia megújítása
- A térségi gazdasági szereplők kezdeményező képességének támogatása, az új típusú gazdasági tevékenységek előmozdítását célzó kísérleti fejlesztések ösztönzése
-

b. A prioritástengely az alábbi hazai stratégiai célokon alapul:

OFTK kapcsolódó 2014-2020 prioritása:

Hazai

szakpolitikaistratégiakapcsolódó2014-2020 célja:

Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdaság és növekedés
KKV fejlesztési stratégia előkészítés
alatt, Nemzeti KFI stratégia, RIS3
stratégiák, NTK 2020

c. A prioritástengely a következő EU tematikus célkitűzéshez járul hozzá:

(8) A foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása

Kapcsolódó további tematikus célok:

(3) – a kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EVMA esetében) és a halászati és az akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása

d. A prioritástengely tervezett intézkedési tartalmának rövid leírása:

A térségi gazdaságfejlesztési programok által kijelölt és az intézkedés keretében támogatott fejlesztési irányok egyik fő csoportját a térségi foglalkoztatási helyzet javítását célzó programalapú beavatkozások képezik (megyei programok, pályázatok és megyei kiemelt projektek).

Ehhez kapcsolódnak még a térségben működő kis- és középvállalkozások munkahelyteremtő képességét javító, térségi szinten integrált beavatkozási elemek, amelyek kiegészítik és erősítik a GINOP 1. Versenyképes KKV Szektor, Ipari Termelés és Szolgáltatások prioritásának beavatkozási irányait.

A prioritás hangsúlyos elemét képezi a helyi érdekű gazdaságfejlesztési akciók támogatása, valamint a térségi szintű gazdaságfejlesztés intézményi hátterének kialakítása, fejlesztése.

A prioritás keretében újszerű pénzügyi eszközök bevezetésére és továbbfejlesztésére, valamint a KKV-k sikeres működéséhez szükséges tanácsadási programok támogatására is sor kerül.

További tervezett intézkedés a térségben működő javítására, az kísérleti fejlesztések ösztönzését célzó beavatkozási elemek támogatására irányul, amelyek kiegészítik és

erősítik a GINOP 2. Kreatív és Innovatív Magyarország prioritásának beavatkozási irányait.

A prioritástengelyhez kapcsolódó tervezett intézkedések struktúrája, és az egyes intézkedések keretében tervezett beavatkozások indikatív és nem teljes körű felsorolása

- **Intézkedés 1. Térségi szintű integrált, foglalkoztatás-orientált gazdaságfejlesztés**
 - Beavatkozás 1: Térségi szintű kombinált, foglalkoztatás-bővítési célú gazdaságfejlesztési akciók
- Beavatkozás 2: Kis- és középvállalkozások kisösszegű munkahelyteremtő beruházásai
- **Intézkedés 2. Megyei szintű, foglalkoztatás-bővítési célú turizmus fejlesztés**
 - Beavatkozás 1: Integrált megyei szintű komplex turisztikai termékcsoomagok és kisléptékű tematikus turisztikai fejlesztések
 - Beavatkozás 2: A kis- és középvállalkozások turisztikai célú szálláshely- és szolgáltatás fejlesztései
- **Intézkedés 3. Megyei szintű alternatív helyi, térségi és hálózati gazdaságfejlesztés**
 - Beavatkozás 1: Községi alternatív gazdaságfejlesztési kezdeményezések és együttműködésekhez kapcsolódó komplex beruházások támogatása
 - Beavatkozás 2: Helyi együttműködések kialakítása
 - Beavatkozás 3: Helyi termékek előállítását és piacra juttatását támogató tanácsadói programok
- **Intézkedés 4. Kis- és középvállalkozások külső finanszírozási helyzetének javítása újszerű pénzügyi eszközök igénybe vételével**
 - Beavatkozás 1: Kis- és középvállalkozásoknak történő tőkejuttatás és tagi kölcsön finanszírozás a Széchenyi Tőkealapon keresztül
 - Beavatkozás 2: Térségi szinten kezdeményezett kis- és középvállalkozói hitelkonstrukciók kialakítása
- **Intézkedés 5. Kis- és középvállalkozások sikeres működéséhez szükséges tanácsadói programok**
 - Beavatkozás 1: Kis- és középvállalkozások sikeres működéséhez szükséges vállalkozói ismeretek fejlesztése
- Beavatkozás 2: Kis- és középvállalkozásoknak nyújtott szakma-specifikus tanácsadások
- **Intézkedés 6. Térségi kísérleti fejlesztések**
 - Beavatkozás 1: Kísérleti fejlesztések előmozdítását célzó generálás és tanácsadás, az ezt szolgáló intézményi háttérkapacitás fejlesztése
 - Beavatkozás 2: Kis- és középvállalkozások kisösszegű kísérleti fejlesztései
- **Intézkedés 7. Megyei alternatív befektetés és beruházás-ösztönzés, projekt-előkészítés, marketing**
 - Beavatkozás 1: Megyei befektetés- és beruházás ösztönzés és kapcsolódó intézményfejlesztési programok

- Beavatkozás 2: A külső tőkebefektetések ösztönzése, a hatékony térségmarketing, valamint a vállalkozások beruházásainak beruházás-orientált és külpiazi támogatása

A prioritástengelyhez kapcsolódó megcélzott indikatív fejlesztések – nem teljes körű felsorolás:

- megyénként legalább 3-4 kiemelt gazdaságfejlesztési terület célzott támogatása
- megyénként legalább 1-2 komplex turisztikai termékcsomag integrált fejlesztése
- megyénként legalább 5-10 turisztikai célú szálláshely- és szolgáltatásfejlesztés
- megyénként legalább 10-15 befektetés-ösztönzési és térségi innovációs fejlesztés megvalósítása

Jelen prioritás esetében a tervezés e szakaszában ennél részletesebben még nem értelmezhető.

2. PRIORITÁSTENGELY Települési infrastruktúra fejlesztések

a. A prioritástengely az alábbi hazai problémák megoldására irányul:

- a várostérségek komplex kihívásai (gazdasági válság helyi következményei, demográfiai válság, klímaváltozás); az alacsony szintű helyi, térségi foglalkoztatottság és dezintegrálódott helyi és térségi gazdaságok, világgazdasági változásokkal szembeni gyenge ellenálló- képesség,
- a leromlott környezeti minőség,
- a természeti és kulturális erőforrásokhoz kapcsolódó városi közösségi infrastruktúra elmaradott vagy hiányzó kiépítettsége, a városi társadalom romló egészségi állapota,
- gyenge várostérségi népességmegtartó képesség.

b. A prioritástengely az alábbi hazai stratégiai célokon alapul:

OFTK kapcsolódó 2014-2020 prioritása:

Útban az energiatfüggetlenség és hatékonyság felé

Hazai szakpolitikai stratégia kapcsolódó 2014-2020 célja:

Nemzeti Energia Stratégia, KKV fejlesztési stratégia előkészítés alatt, Nemzeti KFI stratégia, RIS3 stratégiák

c. A prioritástengely a következő EU tematikus célkitűzéshez járul hozzá:

6) környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;

Kapcsolódó további tematikus célok:

-

d. A prioritástengely tervezett intézkedési tartalmának rövid leírása:

A prioritástengely célja a városi környezeti minőség növelése a fenntartható városüzemeltetést szolgáló energetikai beruházások révén. A telep- és városrehabilitációs, valamint a városbiztonság fokozására irányuló intézkedések hozzájárulnak a lakosság és a vállalkozások számára jó minőségű, letelepedésre ösztönző környezet kialakításához. A prioritástengely további célja a természeti és kulturális erőforrásokhoz kapcsolódó városi közösségi infrastruktúra elmaradott vagy hiányzó kiépítettségének kezelése.

A prioritás fontos eszközt jelent a családok számára elérhető lakókörnyezet megteremtéséhez, illetve a mozgás, a fizikai aktivitás és az egészséges szabadidő-eltöltés lehetőségeinek megteremtése és fejlesztése révén egészségesebbé váló társadalom kialakulásához.

A prioritástengelyen belül a beavatkozási területek definiálása településkategóriák mentén történik meg (**megyei jogú városok térségei** - várhatóan ITI-ként; **kistérségek**). Mindhárom kategória a következő három nagyobb fejlesztési területekre fókuszálhat, előre rögzített szintenkénti fejlesztési forrásokra tervezve:

- 1) Fenntartható és hatékony városüzemeltetési fejlesztések és a települési gazdasági környezet fejlesztése
- 2) Funkcióbővítő integrált településfejlesztés és/vagy szociális település rehabilitáció és felzárkóztatási integrált város-térségi, valamint a városbiztonsági fejlesztések
- 3) Az aktív és egészséges élet jól-léti közösségi infrastruktúra fejlesztése

A prioritástengelyhez kapcsolódó tervezett intézkedések struktúrája, és az egyes intézkedések keretében tervezett beavatkozások indikatív és nem teljes körű felsorolása

- **Intézkedés 1. Fenntartható és hatékony városüzemeltetési fejlesztések és a települési gazdasági környezet fejlesztése**
 - Beavatkozás 1: Település-üzemeltetéssel összefüggő a fenntarthatóságot és hatékonyságot növelő közmű és közszolgáltatási fejlesztések
 - Beavatkozás 2: Megújuló energiaforrások alkalmazásának ösztönzése és az energiahatékonyság növelése az önkormányzati szervek, intézmények, és az önkormányzat által fenntartott és használt épületekben, illetve a közterületek energiafelhasználásának csökkentése
 - Beavatkozás 3: Városterység szintű befektetés- és beruházás ösztönzéshez kapcsolódó infrastrukturális és gazdaságfejlesztési célú belterületen fekvő barnamezős területek rehabilitációja és kisebb kapcsolódó telephelyfejlesztések
- **Intézkedés 2. Leromlott területek komplex fizikai és társadalmi megújítása és/vagy szociális település rehabilitáció és felzárkóztatási integrált város-térségi fejlesztések, valamint a városi környezet megújítása, védelme és a városbiztonság fokozása**
 - Beavatkozás 1: Szegénység által sújtott városrészek, illetve kistelepüléseket érintően is szegregált területek rehabilitációja (szociális rehabilitáció, hátrányos helyzetű területek fizikai, gazdasági és társadalmi megújítása), önkormányzati bérlakás mintaprojektek

- Beavatkozás 2: Leromlott területek komplex fizikai és társadalmi megújításához kapcsolódó fenntartható fejlesztések
- Beavatkozás 3: Városi környezet javítása, a helyi és térségi jelentőségű természeti és kulturális értékek védelmét, a biztonság fokozását szolgáló fejlesztések, illetve ezek társadalmi és gazdasági célú hasznosítása
- **Intézkedés 3. Az aktív és egészséges élet jól-léti közösségi infrastruktúra fejlesztése**
 - Beavatkozás 1: Mozgás, fizikai aktivitás közösségi használatú tereinek és infrastruktúrájának fejlesztése és kapcsolódó programok
 - Beavatkozás 2: Egyéb közösségi terek fejlesztése

A prioritástengelyhez kapcsolódó megcélzott indikatív fejlesztések – nem teljes körű felsorolás:

- MJV térségi integrált településfejlesztési programok megvalósítása
- Kistérségekhez kapcsolódó településfejlesztések megvalósítása

Jelen prioritás esetében a tervezés e szakaszában még mélyebben nem értelmezhető.

**3. PRIORITÁSTENGELY: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés
kiemelten a városi területeken**

a. A prioritástengely az alábbi hazai problémák megoldására irányul:

- energiafüggőség és a fokozódó környezetterhelés, kiemelten a városokban,
- az infrastrukturális létesítményekben – önkormányzati tulajdonú, közfeladatokat ellátó intézmények és önkormányzati bérlakásokban – az energiahatékonyság és a megújuló energia felhasználása alacsony szintű,
- kisléptékű városi közlekedési fejlesztések, hozzájárulva a közlekedési szűk keresztmetszetek oldásához és a környezet állapotának javításához,
- települések közötti, illetve településeken belüli hivatásforgalmú kerékpárút hálózat fejlesztése.

b. A prioritástengely az alábbi hazai stratégiai célokon alapul:

OFTK kapcsolódó 2014-2020 prioritása:

Útban az energiafüggetlenség és hatékonyság felé

Hazai szakpolitikai stratégia kapcsolódó 2014-2020 célja:

Nemzeti Energia Stratégia, KKV fejlesztési stratégia előkészítés alatt, Nemzeti KFI stratégia, RIS3 stratégiák

c. A prioritástengely a következő EU tematikus célkitűzéshez járul hozzá:

(4) az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban

Kapcsolódó további tematikus célok:

-

d. A prioritástengely tervezett intézkedési tartalmának rövid leírása:

A prioritástengely célja az energiafüggőség és a fokozódó környezetterhelés csökkentése az önkormányzati tulajdonú, közfeladatokat ellátó intézményekben és az önkormányzati bérletekben. Az intézkedések a klímabarát, alacsony szén-dioxid kibocsátású, fenntartható városi térségek kialakítását támogatják, melyek legfontosabb elemei: 1. Kisebb léptékű térségi és helyi energetikai potenciál kiaknázására épülő komplex fejlesztési programok és települési energiahatékonysági beruházások megvalósítása, 2. az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák és gazdaságfejlesztések támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, 3. az infrastrukturális létesítményekben – önkormányzati tulajdonú, közfeladatokat ellátó intézményekben és önkormányzati bérletekben – az energiahatékonyság és a megújuló energia felhasználás támogatása.

Továbbá fontos a hivatásforgalmú kerékpáros közlekedés infrastruktúrájának javítása, kerékpáros barát települések kialakítása, a kerékpáros szemlélet támogatása. A regionális kerékpárforgalmi hálózatok fejlesztése terén szükséges a régióban helyi, helyközi, hivatásforgalmi, és egyéb célú (kivéve turisztikai célú) kerékpárutak építése és felújítása, a régió kerékpáros közlekedési infrastruktúrájának bővítése, a műszakilag és forgalomtechnikailag nem megfelelő kerékpárutak, balesetveszélyes gócpontok korrekciója. Fontos fejlesztési célterület a nemzetközi és az országos kerékpárút-hálózatokhoz való csatlakozás biztosítása, a már meglévő elemek hálózatba szervezése környezetileg fenntartható módon. Jelentős fejlesztési célterület a kerékpáros közlekedés közösségi közlekedéshez való kapcsolódása, a kerékpáros közlekedési mód integrálása a közösségi közlekedésbe, így fejleszteni szükséges a kerékpáros közlekedést kiszolgáló létesítményeket, infrastruktúraelemeket, gyarapítani kell az őrzött kerékpár-tárolók számát. A közlekedési csomópontokban meg kell valósítani a kerékpártárolók, P+R parkolók és a tömegközlekedés kombinálását.

Helyi (településen belüli) és térségi jelentőségű (munkaerő-piaci vonzáskörzetet érintő) közösségi közlekedés integrált fejlesztéséhez kapcsolódó – közlekedésbiztonságot is szolgáló – kisleptékű beruházások (pl. fenntartható városi és városkörnyéki közlekedés, többek között közösségi közlekedés állomásai, megállók és kapcsolódó parkoló rendszerek, kerékpárutak, körforgalmak létesítése, forgalomcsökkentést szolgáló beruházások, városközponti tehermentesítő utak vagy ipari körzetek, jelentős létesítmények feltáró útjainak létesítése, forgalomszervezés modernizációja stb.). Szükséges az illeszkedés a helyközi-helyi vonalas közösségi közlekedési beruházások megvalósításához, amelyeknek további kulcseleme a költséghatékonyság javítása. Az infrastrukturális fejlesztések mellett támogatni szükséges a szolgáltatások korszerűsítését (pl. integrált tarifarendszer, utas-tájékoztató rendszer, forgalomirányítási rendszerek, menetrendek összehangolása, igényvezérelt közösségi közlekedési rendszer kiépítése-bevezetése), amelyek mind a városkörnyékről munkába járók, mind a városba látogatók szempontjából is vonzóvá teszik a közösségi közlekedést a személygépkocsi-használattal szemben.

A prioritástengelyhez kapcsolódó tervezett intézkedések struktúrája, és az egyes intézkedések keretében tervezett beavatkozások indikatív és nem teljes körű felsorolása

- **Intézkedés 1: Kisebb léptékű térségi és helyi energetikai potenciál kiaknázására épülő komplex fejlesztési programok és energiahatékonysági beruházások**
 - Beavatkozás 1: Térségi energiapotenciál kiaknázására épülő kisebb léptékű komplex fejlesztési programok és beruházások - térségi és települési jelentőségű, települési és településközi koordinációt igénylő, megújuló forrásokból energia termelését és helyi felhasználását célzó beruházások (pl. nem távhőengedélyköteles önkormányzati tulajdonú közösségi fűtőművek létesítése)
- **Intézkedés 2: Kisebb léptékű energiahatékonysági beruházások és alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák és gazdaságfejlesztések támogatása**
 - Beavatkozás 1: Kisebb térségi és helyi energiahatékonysági fejlesztések támogatása az önkormányzati tulajdonú, közfeladatokat ellátó intézményekben és az önkormányzati bérházakban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása révén
 - Beavatkozás 2: Alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák és gazdaságfejlesztések támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a csökkentést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását
- **Intézkedés 3: Kisléptékű közlekedési fejlesztések**
 - Beavatkozás 1: Hivatásforgalmi célú települések közötti és belterületi kerékpárút-hálózat fejlesztése
 - Beavatkozás 2: Kisléptékű közösségi és alternatív közlekedésfejlesztés és közlekedésszervezés
 - Beavatkozás 3: Települési úthálózati elemek fejlesztése

A prioritástengelyhez kapcsolódó megcélzott indikatív fejlesztések – nem teljes körű felsorolás:

- megyénként legalább 3-4 kisebb léptékű térségi és helyi energetikai potenciál kiaknázására épülő komplex fejlesztési program és települési energiahatékonysági beruházás megvalósítása
- megyénként legalább 10-15 kisebb léptékű térségi és helyi alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák és gazdaságfejlesztési beruházás megvalósítása, illetve energiahatékonysági fejlesztések megvalósítása

Jelen prioritás esetében a tervezés e szakaszában ennél részletesebben még nem értelmezhető.

4. PRIORITÁSTENGELY: Önkormányzati közszolgáltatási és közigazgatási infrastruktúra és intézmény-fejlesztés

a. A prioritástengely az alábbi hazai problémák megoldására irányul:

- Az egészségügyi alapellátásnak otthont adó intézmények fizikai állapota általánosan leromlott.
- A beruházásokra, az épületek állagmegóvására fordított összegek visszaestek, aminek következtében a közszolgáltatást nyújtó intézmények jelentős hányadának épületállománya sürgős felújításra szorul.

- Magyarország kedvezőtlen demográfiai helyzete és alacsony mobilitása hosszú távon a munkaerő utánpótlását, és így a fenntartható növekedést is veszélyezteti.
- A bölcsődék, óvodák és napközik sok esetben nem megfelelő fizikai körülmények között, elavult környezetben működnek vagy bizonyos térségekben a szükséges kapacitások hiányoznak.

b. A prioritástengely az alábbi hazai stratégiai célokon alapul:

OFTK kapcsolódó 2014-2020 prioritása:

Népesedési és közösségi fordulat, a
gyermekvállalás fokozása
Fordulat a teljes foglalkoztatottság és a
tudástársadalom felé

*Hazai szakpolitikai stratégia kapcsolódó
2014-2020 célja:*

Semmelweis Terv
*Hatékonyan működő egészségügyi
ellátórendszer*
Munkaképesség és életminőség javítása
Magyary Zoltán Közigazgatás Fejlesztési
Program

c. A prioritástengely a következő EU tematikus célkitűzéshez járul hozzá:

(9) A társadalmi be-fogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem

Kapcsolódó további tematikus célok:

(8) A foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása

d. A prioritástengely tervezett intézkedési tartalmának rövid leírása:

A prioritástengely keretében nyújtott támogatások átfogó célja a társadalmi integrációt elősegítő szolgáltatások infrastrukturális feltételeinek megteremtése, a helyi szinten elérhető szolgáltatások fejlesztése és bővítése.

Az egészségügyi alapellátó-rendszer infrastrukturális fejlesztése az intézmények szolgáltatásainak és infrastrukturális feltételeinek korszerűsítését, a hozzáférés egyenlőtlenségeinek mérséklését célozza. Az egészségügyi alapellátás (háziorvosi - házi gyermekorvosi ellátás, a fogászati alapellátást és a védőnői hálózat) fejlesztésének fontosságát az adja, hogy ez a szint képes leginkább elvégezni azokat a szűrővizsgálatokat és egészségügyi állapotfelméréseket, amelyek a népegészségügyi mutatók szempontjából elengedhetetlenek. A jelenlegi forráshiányos környezetben a szakmai szempontok mellett stratégiai jelentőségű, hogy a költséghatékonyság és a lakosság-közelbeli definitív ellátás ösztönzését figyelembe véve, a szubszidiaritás elve prioritást kapjon. Mindehhez az alapellátó egységek ellátó kapacitását és a működés infrastrukturális feltételeit a szükséges eszközökkel fejleszteni kell.

A munkába állást és a családokat segítő szociális intézmény- és hálózatfejlesztés (pl. bölcsődék, családi napközik, gyermekfelügyelet, házi ápolás minőségi és mennyiségi

kapacitásfejlesztése) mellett, támogatni szükséges a szociális szolgáltatások (pl. otthoni segítségnyújtás idős emberek számára a háztartási munkákban) körét is. Az óvodák infrastrukturális felújítása mellett elsősorban az intézményi (és munkáltatói) gyermekfelügyelet megszervezésére, rugalmas, napközbeni ellátási szolgáltatások elősegítésére, újjászervezésére, valamint családbarát szolgáltatások kialakítására van szükség. A munkába állást és a családokat segítő szociális intézmény- és hálózatfejlesztés célja elsősorban a gyermekek napközbeni ellátását szolgáló bölcsődék és családi napközik férőhelyeinek bővítése, új intézmények létesítése, az infrastrukturális feltételek javítása és a bölcsődei szolgáltatások fejlesztése, továbbá az óvodai férőhelyek bővítése és a működés feltételeinek javítása.

A társadalmi integrációt szolgálja a telepeken, telepyszerű lakókörnyezetben - összefoglalóan szegregátumokban - élők társadalmi és gazdasági kirekesztettségének megszüntetése, a szegregált lakókörnyezet felszámolása, illetve az onnan kikerülő emberek életminőségének javítása, amely a lakhatási feltételek, a földrajzi mobilitás megoldásával együtt a munkaerőpiaci és a szociális helyzet javítását, valamint az egészségügyi, az oktatási, szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést is biztosítja.

A prioritástengelyhez kapcsolódó tervezett intézkedések struktúrája, és az egyes intézkedések keretében tervezett beavatkozások indikatív és nem teljes körű felsorolása

- **Intézkedés 1. A szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások fejlesztése**
 - Beavatkozás 1: A szociális alapszolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, családi napközik stb.) való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése
 - Beavatkozás 2: Demográfiai változások, illetve a társadalmi esélyegyenlőség miatt indokolt szociális szolgáltatások infrastrukturális fejlesztése (pl. idősellátás, egyéb rászorulóknak)
- **Intézkedés 2. Óvodák kapacitásfejlesztése, infrastrukturális korszerűsítése**
 - Beavatkozás 2: Az óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése
- **Intézkedés 3. Egészségügyi alapellátó-rendszer infrastrukturális fejlesztése**
 - Beavatkozás 1: Egészségügyi alapszolgáltatások és közfinanszírozott járóbeteg ellátás fejlesztése, illetve egészség- és környezettudatosságot fejlesztő térségi és települési programok
- **Intézkedés 4. Térségi és helyi közszolgáltatási és közigazgatási infrastruktúrafejlesztés**
 - Beavatkozás 1: Megyei és térségi önkormányzati és közigazgatási infrastruktúra fejlesztése
 - Beavatkozás 2: Helyi önkormányzati és közigazgatási infrastruktúra fejlesztése.
- **Intézkedés 5. Szegregált élethelyzetek felszámolását segítő infrastrukturális beruházások megvalósítása**

A prioritástengelyhez kapcsolódó megcélzott indikatív fejlesztések – nem teljes körű felsorolás:

- Bölcsődei és családi napközi szolgáltatást nyújtó intézmények létrehozása, a meglévők telephelyének, infrastruktúrájának fejlesztése és korszerűsítése
- Óvodai szolgáltatást nyújtó intézmények létrehozása, a meglévők telephelyének, infrastruktúrájának fejlesztése és korszerűsítése
- Háziorvosi és gyermekorvosi rendelők létrehozása, a meglévők telephelyének, infrastruktúrájának fejlesztése és korszerűsítése;
- A megyei, térségi és helyi önkormányzati és közigazgatási feladatokat ellátó intézmények infrastruktúrájának fejlesztése és korszerűsítése;
- Helyi társadalmi befogadási programok megvalósítása.

5. PRIORITÁSTENGELY: Községi szinten irányított várostérségi helyi fejlesztések (CLLD típusú fejlesztések)

a. A prioritástengely az alábbi hazai problémák megoldására irányul:

- a helyi közösségek, a helyi gazdaság, valamint a helyi gazdaság társadalmi feltételei megerősítésre és újjászervezésre szorulnak
- a korábbi időszakok fejlesztéspolitikája figyelmen kívül hagyta a város-vidék kapcsolatokat erősítő, várost és vidéki térségeket együttesen kezelő fejlesztéseket
- leszakadó, hátrányos helyzetű vidéki térségek, települések gazdasági, társadalmi problémái

b. A prioritástengely az alábbi hazai stratégiai célokon alapul:

OFTK kapcsolódó 2014-2020 prioritása:

Hazai

szakpolitikastratégiakapcsolódó 2014-2020 célja:

Területi növekedés és integráció az erős helyi gazdaság bázisán
Nemzeti Vidékstratégia
Város-vidék kapcsolatok erősítése

c. A prioritástengely a következő EU tematikus célkitűzéshez járul hozzá:

(9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem

Kapcsolódó további tematikus célok:

(8) A foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása

A CLLD keretében megvalósított fejlesztések több tematikus célhoz is kapcsolódhatnak, a fentiek az elsődleges kapcsolódást jelzik.

d. A prioritástengely tervezett intézkedési tartalmának rövid leírása:

Magyarország térségeinek többségében – beleértve a városokat, kisvárosokat, és különösen a vidéki térségeket – a helyi gazdaság megerősítésre és újjászervezésre szorul. A helyi termelés és értékesítés, a helyi szolgáltatások erősítése egyaránt fontos a mikro-, kis- és középvállalkozások számára biztosítható piaci szegmens és a foglalkoztatás bővítése

szempontjából. A prioritástengely mindezek javítása érdekében hozzájárul a helyi és közösségi gazdaságfejlesztési kezdeményezések és együttműködések, valamint a helyi vállalkozásfejlesztés (kiemelten a mikro- és kisvállalkozások) programalapú támogatásához. Ennek keretében megvalósulhat alacsony szén-dioxid kibocsátású közösségi, civil gazdaságfejlesztés, beruházás-ösztönzés, valamint város-vidék termékláncok kialakítása. A prioritás keretében támogatható továbbá a kisléptékű turisztikai vonzerők minőségének javítása és a helyi és térségi energetikai potenciál fenntartható hasznosítása is. A helyi gazdaság és társadalom megújításának infrastrukturális feltételeit a településfejlesztési intézkedések biztosítják. Ezen belül fontos szerep jut a klímabarát településfejlesztésnek, a közösségi közlekedés javításának, a közösségi terek, valamint a mozgáshoz, fizikai aktivitáshoz kapcsolódó infrastruktúra fejlesztésének, továbbá a helyi kulturális örökségvédelemnek.

A helyi gazdasághoz hasonlóan Magyarország térségeinek többségében a helyi közösségek, a helyi gazdaság társadalmi feltételei is megerősítésre szorulnak. A közösségek megújításának feltétele a meggyengült közösségi kohézió erősítése, ami a civil és társadalmi felelősségvállalási kezdeményezések ösztönzésével lehetséges. A prioritástengely ennek érdekében elősegíti a helyi közösségi és civil kezdeményezések, családi, közösségi programok megvalósítását. A helyi lakosság munkaerő-piaci esélyeinek növelése és a foglalkoztatottság javítása érdekében az intézkedés támogatja a helyi igényekhez igazított, célzott képzési és foglalkoztatás programokat, és az ezeket segítő közösségi szinten irányított helyi és civil kezdeményezések, rendezvények szervezését. Ennek keretében támogatható a fiatalok, pályakezdők, anyák, idősek munkavállalásának segítése, valamint helyi képzési, ösztöndíj- és gyakornoki programok indítása. Fontos szerephez jut továbbá a térségben található munkanélküliek és a térségi foglalkoztatók hálózatosodási lehetőségeinek megteremtése, valamint a térségi szereplők fejlesztés-orientált partnerség építése.

A prioritástengelyhez kapcsolódó tervezett intézkedések struktúrája, és az egyes intézkedések keretében tervezett beavatkozások indikatív és nem teljes körű felsorolása

- **Intézkedés 1: Községi szinten irányított helyi gazdaságfejlesztés**
 - Beavatkozás 1: Helyi és közösségi gazdaságfejlesztés, vállalkozásfejlesztés, beruházás ösztönzés, helyi és térségi energetikai potenciál fenntartható hasznosítása
 - Beavatkozás 2: Város-vidék termékláncok kialakítása
 - Beavatkozás 3: Kisléptékű turisztikai fejlesztések, rendezvények, fesztiválok
- **Intézkedés 2: Helyi kapcsolódó közösségi terek és szolgáltatások fejlesztése**
 - Beavatkozás 1: A városi és falusi területek és az ott élő rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása keretében kisebb léptékű várostérségi közösségi közlekedés, települési, településközi kerékpárutak és kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése
 - Beavatkozás 2: Községi terek, a mozgás, fizikai aktivitás infrastruktúrájának fejlesztése
 - Beavatkozás 3: A konkrét természeti és kulturális erőforrások fejlesztése, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítása (pl. helyi örökséghasznosítás és védelem)

- **Intézkedés 3: Helyi foglalkoztatást, munkába állást és családokat segítő programok és programalapú fejlesztések**
 - Beavatkozás 1: Helyi közösségi és civil kezdeményezések, családi, közösségi programok
 - Beavatkozás 2: Helyi foglalkoztatási programok fiatalok, pályakezdők, anyák, idősek munkavállalásának segítése, munkanélküliek és a térségi foglalkoztatók hálózatosodása, helyi képzési, ösztöndíj- és gyakornoki programok
 - Beavatkozás 3: Helyi meghatározó szereplők fejlesztés orientált partnerség építése

A prioritástengelyhez kapcsolódó megcélzott indikatív fejlesztések – nem teljes körű felsorolás:

Jelen prioritás esetében a tervezés e szakaszában ennél részletesebben még nem értelmezhető.

6. PRIORITÁSTENGELY: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés.

a. A prioritástengely az alábbi hazai problémák megoldására irányul:

- Alacsony foglalkoztatottsági ráta (elsősorban megyei, helyi viszonyokat alapul véve)
- A beavatkozási területen lévő társadalmi problémák enyhítése, úgy, mint leszakadó társadalmi rétegek integrálása, társadalmi befogadásának támogatása célzott programmal (pl. helyi szociális foglalkoztatási programok, roma programok).

b. A prioritástengely az alábbi hazai stratégiai célokon alapul:

OFTK kapcsolódó 2014-2020 prioritása:

Közösségi megújulás, értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom, romaintegráció

c. A prioritástengely a következő EU tematikus célkitűzéshez járul hozzá:

- (8) A foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása.
- (9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem.

d. A prioritástengely tervezett intézkedési tartalmának rövid leírása:

A prioritás keretében tervezett intézkedések célja egyrészt a helyi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó egyedi foglalkoztatási célú támogatások megalapozása. A gazdaság-fejlesztési intézkedések foglalkoztatási hatásának maximalizálása érdekében szükség van olyan egyedi támogatásokra, amelyek figyelembe veszik az adott beruházás sajátosságait és a helyi lehetőségeket.

A tervezett intézkedések célja azoknak a megyei és helyi jelentőségű beruházásoknak a kiegészítő támogatása, amelyek jelentős foglalkoztatási potenciállal bírnak. Ez az intézkedés a más forrásból származó beruházási támogatást egészíti ki olyan célzott egyedi támogatással, ami lehetővé teszi, hogy mire a beruházás megvalósul, rendelkezésre álljon a megfelelő mennyiségű és képzettségű munkaerő, valamint hogy az

újonnan felvett munkavállalók lehetőség szerint elsősorban a térségben élő nem foglalkoztatottak közül kerüljenek ki.

A prioritás keretében tervezzük a megyei és térségi gazdasági és munkaerő-piaci szereplők együttműködésének ösztönzését, a térségi foglalkoztatási programok és kezdeményezések támogatását, továbbá helyi komplex foglalkoztatási kezdeményezések (pl. tranzit foglalkoztatás, paktumok tervezés és megvalósítása, kapcsolódó képzések, mentális tanácsadás) támogatása (különösen a Területi OP tématerületeihez kapcsolódó foglalkoztatás – pl. energianövények termelése, feldolgozása, város rehabilitációs terület előkészítése, stb.).

A prioritás keretében emellett egyrészt megyei speciális ESZA típusú esélyteremtő programok, fejlesztések, akciók (pl. megyei ösztöndíj, tehetség programok) valósulnak meg, másrészt közösségfejlesztési akciók támogatására nyílik lehetőség.

A prioritás lehetővé teszi továbbá a megyei szintű közösségi célú fejlesztések, rendezvények, programok, akciók, valamint szociokulturális hátrányok felszámolását támogató komplex programok támogatását.

A prioritástengelyhez kapcsolódó tervezett intézkedések struktúrája, és az egyes intézkedések keretében tervezett beavatkozások indikatív és nem teljes körű felsorolása

- **Intézkedés 1. Térségi és helyi gazdaságfejlesztéshez és CLLD fejlesztésekhez kapcsolódó ESZA fejlesztések**
 - Beavatkozás 1: Helyi gazdaság- és termékfejlesztés mentorálás, facilitálás, szakértői támogatás (jó gyakorlatok, kísérleti fejlesztések előkészítése, kidolgozása, megvalósítása), HGF projektek megalapozásának és közösségi integrálásának támogatása;
 - Beavatkozás 2: Tudatos térségi, helyi fogyasztás és vásárlás ösztönzése (kutatások, felmérések, fesztiválok, értékesítési akciók támogatása).
- **Intézkedés 2. Megyei és helyi kiemelt foglalkoztatási programok**
 - Beavatkozás 1: Foglalkoztatási együttműködések, paktumok, megyei szintű munkaerő-mobilitást támogató akciók támogatása;
 - Beavatkozás 2: A térségi és helyi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó egyedi foglalkoztatási célú támogatások megalapozása;
 - Beavatkozás 3: Megyei, valamint térségi gazdasági és munkaerő-piaci szereplők együttműködésének ösztönzése;
 - Beavatkozás 4: Térségi jelentőségű beruházásokhoz kapcsolódó közmunka programok támogatása;
 - Beavatkozás 5: Térségi szintű esélyteremtő programok (ösztöndíjak, tehetség-programok).

Intézkedés 3. Megyei speciális közösségfejlesztést és társadalmi befogadást támogató fejlesztési programok

Beavatkozás 1: Térségi és helyi jelentőségű közösségfejlesztést támogató programok, közösségi kezdeményezések, akciók megvalósítása;

Beavatkozás 2: Megyei társadalmi felelősségvállalási programok - a társadalmi befogadás, szegénység, integráció területén kisebb léptékű alternatív és kísérleti térségi és helyi fejlesztések támogatása;

Beavatkozás 3: nonprofit és civil szervezetek tevékenységének, közösségi akcióinak programjainak támogatása (kiemelten a településfejlesztés, örökségvédelem, kulturális és szociális területen, fizikai aktivitás és társadalmi befogadás szempontjából);

Beavatkozás 4: Komplex térségi pszichoszociális alapú felkészítő és mentor programok, modell értékű helyi kezdeményezések támogatása.

Intézkedés 4. Térségi és települési közösségi tervezési és közösségi fejlesztési akciók támogatása

Beavatkozás 2: Községi, térségi és települési marketing akciók támogatása;

Beavatkozás 3: Településfejlesztési és térségi tervek elkészítése, projekt-előkészítés támogatása.

A prioritástengelyhez kapcsolódó megcélzott indikatív fejlesztések – nem teljes körű felsorolás:

- Társadalmi befogadást támogató, így a foglalkoztathatóság esélyeit közvetve növelő képzések száma a teljes programozási időszakra vetítve elérje a tíz darabot.
- Támogatott civil közösségek száma a teljes programozási időszakra vetítve elérje a száz darabot.

7. PRIORITÁSTENGELY: Technikai segítségnyújtás

A prioritás a program műveleteinek eredményes és hatékony megvalósítását célozza. Előzetes tartalom: az EU-s források felhasználásához kapcsolódó előkészítési, monitoring, adminisztratív és technikai segítségnyújtás, értékelés, audit és ellenőrzési tevékenységek megvalósításának támogatása.

A prioritástengelyhez kapcsolódó tervezett intézkedések struktúrája, és az egyes intézkedések keretében tervezett beavatkozások indikatív és nem teljes körű felsorolása

- **Intézkedés 1. Program végrehajtási feladatok támogatása**
- **Intézkedés 2. Programkommunikációs és partnerségi feladatok támogatása**
- **Intézkedés 3. Programértékelési és egyéb előkészítési feladatok támogatása**
- **Intézkedés 4. Projektfejlesztési, gazdasági információszolgáltatási és tervezési környezet fejlesztése**
 - Beavatkozás 1: Kiemelt területfejlesztési programok-, és projektek előkészítése
 - Beavatkozás 2: Területi tervezési, elemzési, kutatási és információszolgáltatási (EMIR) környezet fejlesztése

3) Az operatív program tervezett tartalmának összefoglalása – előzetes, indikatív jellegű információk

PRIORITÁSTENGELY	Célzott EU tematikus célkitűzés (Egy prioritás esetén a fő célkitűzés 80% - egyéb kapcsolódó célkitűzés 20% lehet a rendelettervezet szerint)	Beruházási prioritások	Prioritástengelyben tervezett specifikus cél(ok) megnevezése	Prioritástengelyben tervezett intézkedések, beavatkozások	Forrás (Finanszírozó Alap)	Forráсарány (OP-n belül) %
1. Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében	(8) a foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása <i>További kapcsolódó tematikus cél:</i> (3) a kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EVMA esetében) és a halászati és az akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása	ERFA rendelet 5. cikk (8) (b) a foglalkoztatás barát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése révén, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint a konkrét természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását ERFA rendelet 5. cikk (3) (d) a növekedési és innovációs folyamatokban való részvételt szolgáló kkv-kapacitás támogatása ERFA 5. cikk (3) c) a termék- és szolgáltatásfejlesztésre irányuló fejlett kapacitás megteremtésének és kiterjesztésének elősegítése	Térségi szintű integrált, foglalkoztatás-orientált gazdaságfejlesztés Térségi befektetési és tanácsadói programok és helyi kísérleti fejlesztések ösztönzése	- Térségi szintű integrált, foglalkoztatás-orientált gazdaságfejlesztés - Megyei szintű, foglalkoztatás-bővítési célú turizmus fejlesztés - Megyei szintű alternatív helyi, térségi és hálózati gazdaságfejlesztés - Kis- és középvállalkozások külső finanszírozási helyzetének javítása újszerű pénzügyi eszközök igénybe vételével - Kis- és középvállalkozások sikeres működéséhez szükséges tanácsadói programok - Térségi kísérleti fejlesztések - Megyei alternatív befektetés és beruházás-ösztönzés, projekt-előkészítés, marketing	ERFA	42,00%

PRIORITÁSTENGELY	Célzott EU tematikus célkitűzés (Egy prioritás esetén a fő célkitűzés 80% - egyéb kapcsolódó célkitűzés 20% lehet a rendelettervezet szerint)	Beruházási prioritások	Prioritástengelyben tervezett specifikus cél(ok) megnevezése	Prioritástengelyben tervezett intézkedések, beavatkozások	Forrás (Finanszírozó Alap)	Forráсарány (OP-n belül) %
2. Települési infrastruktúra fejlesztések	(6) környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása	ERFA 5. cikk 6(e) környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása a városi környezetfejlesztést célzó intézkedések révén, ideértve a rozsdaovezetek helyreállítását és a légszennyezettség csökkentését is. ERFA 5. cikk 6(f) a hulladékgazdálkodási ágazatban, a vízgazdálkodási ágazatban, a talajvédelem	- Fenntartható, klímatudatos és hatékony városüzemeltetési feladatok biztosítása - Integrált települési gazdasági, környezeti és közösségi infrastruktúra-fejlesztés - Az életminőség javítása, a városbiztonság és a társadalmi befogadás erősítése, s az aktív és	- Fenntartható és hatékony városüzemeltetési fejlesztések és a települési gazdasági környezet fejlesztése - Leromlott területek komplex fizikai és társadalmi megújítása és/vagy szociális település rehabilitáció és felzárkóztatási integrált város-társadalmi fejlesztések, valamint a városi környezet megújítása, védelme és a városbiztonság fokozása - Az aktív és egészséges élet jól-léti	ERFA	22,00%

PRIORITÁSTENGELY	Célzott EU tematikus célkitűzés (Egy prioritás esetén a fő célkitűzés 80% - egyéb kapcsolódó célkitűzés 20% lehet a rendeletervezet szerint)	Beruházási prioritások	Prioritástengelyben tervezett specifikus cél(ok) megnevezése	Prioritástengelyben tervezett intézkedések, beavatkozások	Forrás (Finanszírozó Alap)	Forrásarány (OP-n belül) %
		vagy a légszennyezettség csökkentése területén a környezetvédelem és az erőforrás-hatékonyság javítását szolgáló innovatív technológiák előmozdítása	egészséges helyi társadalom kialakítása	közösségi infrastruktúrafejlesztés		
3. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	(4) az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban	ERFA 5. cikk (4) e) KA 3. cikk (a) v. alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható városi mobilitás és a csökkentést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását ERFA 5. cikk (4) c) KA 3. cikk (a) iii. az infrastrukturális létesítményekben – többek között a középületekben – és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása	- Alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák és gazdaságfejlesztések támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken - Az infrastrukturális létesítményekben – önkormányzati tulajdonú, közfeladatokat ellátó intézményekben és az önkormányzati bérletekben – az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása - Környezetbarát és alacsony szén-dioxid-kibocsátású közlekedési rendszerek kifejlesztése és a fenntartható közösségi mobilitás elősegítése	- Kisebb léptékű térségi és helyi energetikai potenciál kiaknázására épülő komplex fejlesztési programok és energiahatékonysági beruházások - Kisebb léptékű energiahatékonysági beruházások és alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák és gazdaságfejlesztések támogatása - Kisléptékű közlekedési fejlesztések	ERFA	5,00%

PRIORITÁSTENGELY	Célzott EU tematikus célkitűzés (Egy prioritás esetén a fő célkitűzés 80% - egyéb kapcsolódó célkitűzés 20% lehet a rendelettervezet szerint)	Beruházási prioritások	Prioritástengelyben tervezett specifikus cél(ok) megnevezése	Prioritástengelyben tervezett intézkedések, beavatkozások	Forrás (Finanszírozó Alap)	Forráсарány (OP-n belül) %
4. Önkormányzati közszolgáltatási és közigazgatási infrastruktúra és intézmény-fejlesztés	(9) a társadalmi be-fogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem <i>További kapcsolódó tematikus cél:</i> 8) a foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása	ERFA 5. cikk (9) a) beruházás a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába, az egészségügyi státuszbeli egyenlőtlenségek csökkentése, valamint átállás az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra ERFA rendelet 5. cikk (8) (b) a foglalkoztatás barát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése révén, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint a konkrét természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását	- A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésére - Az egészségi állapot javítása az egészségügyi szolgáltatások fejlesztésével az intézményi háttér korszerűsítésével - A mélyszegénységben élő családok, romák valamint szegregált élethelyzetben élő marginalizált csoportok fenntartható társadalmi és területi integrációja	1. A szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások fejlesztése 2. Óvodák kapacitásfejlesztése, infrastrukturális korszerűsítése 3. Egészségügyi alapellátás és önkormányzati járóbeteg ellátás infrastrukturális fejlesztése 4. Intézkedés 4. Térségi és helyi közszolgáltatási és közigazgatási infrastruktúrafejlesztés 5. Szegregált élethelyzetek felszámolását segítő infrastrukturális beruházások megvalósítása	ERFA	7,50%
5. Közösségi szinten irányított várostérségi helyi fejlesztések (CLLD típusú fejlesztések)	(9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem <i>További kapcsolódó tematikus cél:</i>	ERFA 5. cikk 9 (b) a városi és falusi területek és az ott élő rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása (ERFA)	Város-vidék együttműködést és a városok közösségvezérelt fejlesztését erősítő helyi gazdaság- és településfejlesztés	1. Közösségi szinten irányított helyi gazdaságfejlesztés 2. Helyi kapcsolódó közösségi terek és szolgáltatások fejlesztése	ERFA	10,00%

PRIORITÁSTENGELY	Célzott EU tematikus célkitűzés (Egy prioritás esetén a fő célkitűzés 80% - egyéb kapcsolódó célkitűzés 20% lehet a rendelettervezet szerint)	Beruházási prioritások	Prioritástengelyben tervezett specifikus cél(ok) megnevezése	Prioritástengelyben tervezett intézkedések, beavatkozások	Forrás (Finanszírozó Alap)	Forráсарány (OP-n belül) %
	(8) A foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása	ESZA rendelet 3. cikk (1b): Közösségi szinten irányított helyi fejlesztési stratégiák (ESZA)	Város-vidék együttműködésen alapuló és a városok közösségvezérelt fejlesztését szolgáló közszolgáltatás- és közösség fejlesztés	3. Helyi foglalkoztatást, munkába állást és családokat segítő programok és programalapú fejlesztések	ESZA	
6. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés	(8) A foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása – ESZA További kapcsolódó tematikus cél: (9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem - ESZA	ESZA 3. cikk (1) a) ESZA 3. cikk (1) b)	- Megyei és helyi alternatív foglalkoztatás bővítést célzó programok - Társadalmi befogadás erősítése és a szegénység elleni megyei és helyi kezdeményezések támogatása - Civil szervezetek és közösségek támogatása	1. Térségi és helyi gazdaságfejlesztéshez és CLLD fejlesztésekhez kapcsolódó ESZA fejlesztések 2. Megyei és helyi kiemelt foglalkoztatási programok 3. Megyei speciális közösségfejlesztést és társadalmi befogadást támogató fejlesztési programok 4. Térségi és települési közösségi tervezési és közösségi fejlesztési akciók támogatása	ESZA	12,00%
7. Technikai segítségnyújtás	-		Az operatív program műveleteinek eredményes és hatékony megvalósítása.	1. Program végrehajtási feladatok támogatása 2. Programkommunikációs és partnerségi feladatok támogatása 3. Programértékelési és egyéb előkészítési feladatok támogatása 4. Projektfejlesztési, gazdasági információszolgáltatási és tervezési környezet fejlesztése	ESZA	1,50%
Összesen						100,00%

2. melléklet
Melléklet a/2013. (IX.20.) közgyűlési határozathoz

A TOP 2.0 változatára adott észrevételek

- A TOP 2.0 változat nem ad megfelelő választ a meglévő területi különbségek kiegyenlítésére a 2014-2020 közötti időszak során, nem látszik biztosítotttnak, hogy az eltérő gazdasági fejlettségű területek, megyék közötti különbségek nem növekednek tovább.
- Jelenleg még nem ismeretesek a megyei keretszámok, összegek. További információkra lenne szükségünk a megyei tervezéshez, a konkrét elképzelések reális megvalósíthatósága érdekében.
- Nem tudjuk, hogy mely intézmények fejlesztését kell a megyéknek tervezniük az ágazati operatív programok és melyeket a TOP keretéből (egészségügyi, oktatási, szociális területeken), lévén az intézményi hálózat struktúrája az utóbbi években jelentősen átalakult.